

бою...». На нашу думку, саме таке встановлення максимальної межі адміністративно-правового захисту глибини ґрунту на земельній ділянці, в найбільш повній мірі захистить права землевласників та землекористувачів. При цьому, слід внести відповідні зміни до чинного КК України, з метою уніфікації, шляхом зміни назви ст. 239-1 КК України [2], наступним чином: «Незаконне заволодіння ґрунтом», а диспозицію статті викласти у такій редакції: «Незаконне заволодіння на земельній ділянці ґрунтом на глибину більш ніж 20 см – карається...». Також доцільно ще раз більш ретельно переглянути кваліфікуючі ознаки цього злочину, оскільки не зрозуміло як можна заволодіти поверхневим шаром землі шляхом підпалу або вибуху?

Список літератури:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : прийнятий 7 груд. 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.

Шевчук О. М.

*кандидат юридичних наук,
асистент кафедри адміністративного права
та адміністративної діяльності
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

КОНТРОЛЬ З БОКУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ ТА ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН

В Конституції України статус Президента України визначається так: Президент України є глава держави і виступає від її імені. Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина Він є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержанням Конституції, прав і свобод людини і громадянина (ст.102) [1]. Отже, в сучасному розумінні поняття «президент»

визначається як виборний народом глава держави що виступає від імені держави, є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, прав і свобод людини і громадянина.

Президентський контроль є видом державного контролю. Зазначимо, що державний контроль в сфері обігу наркотичних засобів – це діяльність державних уповноважених органів (посадових осіб) з перевірки, спостереження, аналізу додержання та виконання установлених норм, правил, стандартів й управлінських рішень об'єктів, які підлягають контролю, з метою забезпечення законності і дисципліни, із можливістю виявлення винних та застосування до таких об'єктів заходів примусу, притягнення їх до відповідальності за правопорушення у цій сфері.

Президент України забезпечує державну незалежність, національну безпеку і правонаступництво держави (ст. 102, 106). На основі та на виконання Конституції і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на всій території України (ст. 106) [1].

Для здійснення контрольних функцій, при Президентові України діє його адміністрація, яка в своїй структурі має контрольне управління, функціональним призначенням якої є контроль за виконанням законів, указів, розпоряджень Президента. Тобто, Адміністрація Президента України уповноважена забезпечувати контроль за виконанням також і доручень Президента України, практична реалізація чого зокрема передбачена відповідним розпорядженням від 15. 02. 2011 р. № 71/2011-рп [2], а також іншими актами Президента [3, 4].

Однак доцільно вказати, що сьогодні відповідно до підп.15 п. 4 Положення від 02.04.2010 р., Адміністрація забезпечує контроль за виконанням указів, розпоряджень, доручень Президента України. Задля досягнення цієї мети в Адміністрації створено спеціальне Головне Контрольне Управління. Відповідно до п.3 цього Положення вказані стадії президентського контролю до них відносяться: 1) постановка на контроль, визначення форм і методів контролю; 2) власне контроль стану виконання актів, доручень; 3) інформування Президента про хід виконання актів, доручень та надання пропозицій щодо здійснення дальшого контролю за їх реалізацією; 4) зняття з контролю завдань, визначених актами, дорученнями [5].

Складовою частиною президентського контролю є контроль Ради національної безпеки і оборони України. Зумовлено це тим, що згідно зі ст. 5, 6, 10 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 5 березня 1998 року. Президент України не тільки формує персональний склад цього органу, але й його очолює, також рішення даного органу вводяться в дію указами Президента України, тобто підконтроль-

ність цього органу Президенту України є наявною. Ст. 3 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» визначено повноваження здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони у мирний час [6]. Так, поширення наркоманії, можливість незаконного ввезення наркотичних засобів створюють загрозу національним інтересам і національній безпеці (ст. 7 Закону України «Про основи національної безпеки України»). Отже, є Рада національної безпеки і оборони України здійснює контроль за діяльністю органів, що забезпечують контроль в сфері обігу наркотичних засобів і є органами що забезпечують національну безпеку України (наприклад, Служба Безпеки України).

Президент України видає укази та розпорядження в сфері обігу наркотичних засобів та здійснює контроль за їх виконання. Наприклад, Указом Президента України в 2004 році затверджено Угоду про створення Віртуального Центру ГУУАМ по боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, розповсюдженням наркотиків та іншими небезпечними видами злочинів і Міждержавної Інформаційно-Аналітичної Системи ГУУАМ. Крім того, Указом Президента України від 13 червня 2011 р., за № 457/2011 року затверджено положення Державної служби України з контролю за наркотиками (далі – ДСКН України). Контроль за обігом наркотичних засобів з боку Президента України передбачає передусім аналіз стану виконання концептуальних документів. Приміром, щодо Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011-2015 роки та Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року.

Президентський контроль реалізується в період від передачі закону з парламенту до Президента України для його підписання. Саме тоді відповідні структури Секретаріату Президента вивчають нормативний акт і надають свій висновок щодо нього. Зрозуміло, після вивчення такого висновку Президент України або підписує закон, або, користуючись правом, наданим йому ч. 2 ст. 94 Конституції України, накладає на нього вето і зі своїми зауваженнями повертає до Верховної Ради України. Приміром, нині проходить вищевказаний шлях проект Закону України «Організаційні засади здійснення контролю у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів».

Звичайно, основний тягар президентського контролю припадає саме на цю стадію законотворчого процесу. Однак не можна виключати і здійснення контролю за нормативними документами, які вже набули сили. У цьому випадку застосовується метод внесення пропозицій про зміни та

доповнення до чинних актів з метою усунення певних негативних моментів в тому числі і сфері обігу наркотичних засобів. Вказаний контроль здійснювався і за законами щодо обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, а також протидію незаконному обігу цих засобів, речовин і прекурсорів.

Конституція України покладає на Президента України обов'язок впливати на рішення органів законодавчої та виконавчої влади щодо прийняття відповідно до законодавчих та інших нормативно-правових актів, які порушують Конституцію України або не відповідають її вимогам. Для цього Президент України наділений повноваженнями щодо застосування права вето до прийнятих Верховною Радою України законів із наступним поверненням їх на повторний розгляд парламенту (п. 30 ч. 1 ст. 106 Конституції України), в тому числі і сфері обігу наркотичних засобів. Отже, враховуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що Президент України здійснює нормотворчий контроль в сфері обігу наркотичних засобів.

Важливо зазначити, що відповідно до положень Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», що контроль за обігом наркотичних засобів здійснюється ДСКН України, МВС України, органами доходів і зборів, МОЗ України, іншими органами виконавчої влади в межах їх повноважень, визначених законом (ст. 31) Контроль системі органів внутрішніх справ України, Служби безпеки України, у Збройних Силах України покладається на керівників відповідних центральних органів виконавчої влади, які згідно із законом здійснюють керівництво відповідними військовими формуваннями та органами, Голову Служби безпеки України (ст. 31). Президент України впливає на призначення чи звільнення вищевказаних керівників державних органів. Отже, Президент України здійснює кадровий контроль, коли він вирішує питання про відповідність чи невідповідність якостей певної особи вимогам, зумовленим характером тієї чи іншої посади в сфері обігу наркотичних засобів.

Таким чином, президентський контроль в сфері обігу наркотичних засобів можна визначити як діяльність самого Президента України, його Адміністрації, а також структурних підрозділів останньої, щодо перевірки стану виконання органами виконавчої влади актів та доручень Президента в сфері обігу наркотичних засобів, спрямовану на виявлення різноманітних відхилень правопорушень, управлінських помилок в організації державного управління в сфері обігу наркотичних засобів та прийняття на цих підставах необхідних рішень щодо усунення і попередження таких порушень у майбутньому.

Список літератури:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // ВВР. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Про порядок організації та здійснення контролю за виконанням указів, розпоряджень і доручень Президента України: Указ Президента України: від 19.02.2002 р., № 155/2002 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=155%2F2002>
3. Про вивчення стану виконання у 2011 році актів і доручень Президента України»: розпорядження Президента України від 15.02.2011 р., № 71/2011-рп // Офіц. вісн. Президента України. – 2011. – № 5. – Ст. 408.
4. Про повноваження та гарантії здійснення постійного контролю за діяльністю Служби безпеки України: Указ Президента України: від 18.05.2007 р., 427/2007 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=427%2F2007>
5. Про Положення про Адміністрацію Президента України: Указ Президента України від 02.04.2010р. № 504/2010 // ОВУ. – 2010. – № 25. – Ст. 978.
6. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України 05.03.1998 р. № 183/98-ВР // Офіц. вісн. України. – 1998. – № 13. – С.18.